

Kommunstyrelsen
Johan Wennhall
Epost: johan.wennhall@vasteras.se

Kopia till
Individ- och familjenämnden

Kommunstyrelsen

Svar på Motion från (M) - Inför 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Elisabeth Unell har i en motion med rubriken Motion från (M) - Inför 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga föreslagit att det införs en 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga som begått brott. Det vill säga ett "varningssystem" där socialtjänsten tillsammans med polis ska kontakta den unges föräldrar och/eller vårdnadshavare inom 24 timmar efter det att han eller hon gripits för brott.

Kommunfullmäktige har den 11 oktober 2017 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har remitterats till Individ- och familjenämnden.

Kommunstyrelsen beslöt sedan 2018-12-12 att återremittera ärendet för att skicka en remiss till polisen.

Yttrande från Individ och familjenämnden

Individ och familjenämnden framhåller att det är en framgångsfaktor att agera tidigt när en ungdom är misstänkt eller gjort sig skyldig till brott. Detsamma gäller när det finns en väl fungerande samverkan mellan socialtjänsten och polismyndigheten. Däremot är det inte möjligt att uppfylla motionens krav då polismyndighetens regelverk kräver att det först genomförs en förundersökning kring den misstänkte och brottet.

Inom socialtjänstens regelverk gäller att en skyddsbedömning ska göras inom 24 timmar från det att en anmälan mottagits då en bedömning om ärendet är akut eller inte görs. Beroende på hur akut ärendet bedöms vara sker den fortsatta handläggningen. Det kan handla om att kontakta den unges föräldrar/vårdnadshavare omgående till att göra det inom 14 dagar.

Yttrande från Polisen

Polisen inkom med sitt yttrande den 5 mars 2019. Här lyfter man fram ett antal begränsningar för möjligheten för polisen och socialtjänsten att agera tillsammans inom 24 timmar. Generellt gäller att det råder en sekretess för polisen att lämna uppgifter om brottslighet till socialtjänsten. Undantag finns gällande ungdomar under 18 år då de är skäligen misstänkta för brott, att de anhållits, gripits eller häktats. I dessa fall skall vårdnadshavare omedelbart underrättas. I de fall en ungdom under 18 år är misstänkt för ett brott som kan leda till fängelse ska polisen genast underrätta Individ- och familjenämnden.

Stadsledningskontorets övervägande

Med hänsyn taget till polisens inre utredningsarbete, resurser och de sekretessregler som finns bedömer stadsledningskontoret att det inte är möjligt att uppfylla motionärens generella ansats om en garanti att polis och socialtjänst ska kontakta vårdnadshavare inom 24-timmar efter att en ungdoms gripits för brott.

Stadsledningskontorets bedömning, som också delas av såväl polis som socialtjänst, är att en tidig reaktion från samhällets sida är viktig och att det pågående samarbetet fortsätter att utvecklas.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet.

Ekonomisk bedömning

Beslutsförslaget ger inga ekonomiska effekter.**Hållbar utveckling**

Beslutsförslaget har ingen direkt negativ effekt gällande hållbar utveckling medan den verksamhet som motionen relaterar till är långsiktigt viktig.

Individ- och familjenämnden

§ 347

Dnr IFN 2017/00553-1.7.1

Motion från (M) om Inför 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga

Beslut

Individ- och familjenämnden ställer sig bakom förvaltningens yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Moderaterna (M) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att införa en 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga.

Individ- och familjenämnden har fått i uppdrag att utreda möjligheten att införa en 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga som begått brott. Förslaget innebär ett "varningssystem" där socialtjänsten tillsammans med polis ska kontakta den unges föräldrar och/eller vårdnadshavare inom 24 timmar efter det att han eller hon gripits för ett brott. Syftet är att staden på så sätt skapar möjligheter att bistå med hjälp till den unge samt dennes familj.

Utredningen visar att det idag saknas lagliga förutsättningar att införa en 24-timmarsgaranti då socialtjänsten och polismyndigheten har olika regelverk att förhålla sig till. Däremot är det viktigt att det proaktiva arbetet och att samverka mellan socialtjänst och polismyndigheten fortsätter.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Individ- och familjenämnden

Svar på motion om att införa en 24-timmaragaranti inom socialtjänsten för unga

Inledning

Moderaterna (M) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att införa en 24-timmaragarant inom socialtjänsten för unga. Individ- och familjenämnden har fått i uppdrag att utreda möjligheten att införa en 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga som begått brott. Förslaget innebär ett "varningssystem" där socialtjänsten tillsammans med polis ska kontakta den unges föräldrar och/eller vårdnadshavare inom 24 timmar efter det att han eller hon gripits för ett brott. Syftet är att staden på så sätt skapar möjligheter att bistå med hjälp till den unge samt dennes familj.

Lagreglering

Socialnämnden ska enligt 11 kap. 1 § SoL utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Vad som har kommit fram vid utredning och som har betydelse för ett ärendes avgörande ska tillvaratas på ett betryggande sätt.

Enligt 11 kap. 1 a § ska socialnämnden genast göra en bedömning om barnet eller den unge är i behov av skydd i samband med en anmälan. Beslut att inleda eller inte inleda utredning, ska om det inte finns synnerliga skäl, fattas inom 14 dagar efter det att anmälan kommit in. Ett sådant beslut behöver inte fattas om det redan pågår en utredning om det barn eller den unge som anmälan avser. Lagstiftaren säger även att två veckor inte kan vara en absolut gräns. Tidsperioden ska kunna förlängas om det finns synnerliga skäl för detta. Anmälan kan inkomma i ett läge där det finns uppenbara skäl som gör det omöjligt att hinna ta ställning till anmälan innan tidsgränsen gått ut. Ett sådant exempel är att samordna socialtjänstens utredningsarbete med polisens förhör med en ung lagöverträdare, där polisförhöret behöver hållas innan socialtjänsten inleder sin utredning.

Polismyndigheten

Utifrån att förslaget i motionen bygger på att socialtjänst och polis gemensamt kontaktar den unges föräldrar inom 24 timmar har en dialog förts med Lars Jansson vid polismyndigheten i Västerås. Lars vill ur polismyndighetens perspektiv framhålla det regelverk som finns kring förundersökningar när unga misstänks för brott. Det är heller inte ovanligt att det finns flera personer misstänkta för ett brott. Utan att först hantera förundersökningsdelen finns inte någon möjlighet att verka utifrån en garanti som föreslås i motionen. Som representant för polismyndigheten vill Lars dock betona vikten av samverkan mellan polis och socialtjänst. Där framhålls särskilt den gemensamma satsningen på sociala insatsgrupper som pågår och som är under utveckling. För närvarande är åtta ungdomar aktuella för social insatsgrupp.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning i Västerås är uppdelad i olika enheter. Bland annat finns en mottagningsenhet och ett barn och ungdomskontor som består av flera enheter. Det är framförallt mottagningen alternativt barn och ungdomskontorets utredningsenhet som inledningvis berörs i form av en anmälan när en ungdom är misstänkt/gjort sig skyldig till ett brott. Enligt fastställda arbetsprocesser ska en skyddsbedömning göras inom 24 timmar från det att anmälan mottagits. En bedömning om ärendet är akut eller inte görs. Beroende på hur akut ärendet bedöms vara sker den fortsatta handläggningen. Det kan handla om att kontakta den unges föräldrar/vårdnadshavare omgående till att göra det inom 14 dagar.

Till mottagningsenheten hör socialjourens verksamhet. Under kvälls- och beredskapstid samt helgdagar träder socialjouren in och vid behov görs skyddsbedömningar och värdering av hur akut ärendet behöver hanteras. På samma sätt kan det innebära ett omdelbart agerande från socialjourens sida.

En annan funktion inom mottagningsenheten är fältarbetande socialsekreterare som bland annat arbetar under kvällstid och helger. Under året har det funnits två fältarbetande socialsekreterare och vid årsskiftet utökas gruppen med ytterligare fyra medarbetare. Syftet med funktionen är att arbeta mera uppsökande och proaktivt. Utökningen ger förutsättningar att utveckla det proaktiva arbetet under 2018.

Förutsättningar för motionen

Andemeningen i motionen om att reagera och agera snabbt vid ungdomars kriminalitet är bra. Att tidigt etablera kontakt med den unge och dennes föräldrar är en framgångsfaktor liksom en väl fungerande samverkan mellan polismyndighet och socialtjänst. Däremot är det inte möjligt att införa en 24-timmarsgaranti som föreslås i motionen. Det handlar främst om socialtjänstens och polismyndighetens regelverk då polisförhör behöver hållas innan socialtjänsten påbörjar sitt utredningsarbete. Att genom ett kommunalt beslut införa en garanti som även involverar ett aktivt deltagande av en statlig myndighet är inte möjligt utan att ett sådant beslut tas av båda parter. Begreppet garanti är också något som vanligtvis förknippas med en kompensation eller konsekvens om det utlovade inte uppfylls.

Däremot är det av stor vikt att socialtjänst och polismyndighet fortsätter att samverka kring ungdomar som begår kriminella handlingar och deras familjer. När socialtjänsten inleder sitt utredningsarbete sker kontakterna vanligtvis utan polisens medverkan. Däremot medverkar socialtjänsten vid polisförhör ibland. Det gemensamma arbetet kring sociala insatsgrupper är under utveckling och samverkan mellan de fältarbetande socialsekreterarna och polisen kommer att formos och utvecklas under 2018 utifrån nya förutsättningar då gruppen förstärks. Ambitionen för socialtjänsten är att arbeta proaktivt och att nå ungdomar som begår kriminalitet och deras föräldrar i ett så tidigt skede som möjligt. Däremot är det inte möjligt att det sker inom 24 timmar, i form av en garanti och alltid tillsammans med polismyndigheten.

Datum
2019-03-05

Polismyndigheten
Lokalpolisområde Västerås
Kristina Holgersson

A073.621/2019

Remissvar motion från (M) inför 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten

Det är i begäran om yttrande inte tydligt vilken definition av unga motionen avser.

Polismyndigheten är som utgångspunkt hindrade av sekretess från att lämna uppgifter om brottslighet till socialtjänsten enligt bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:740). Det gäller även för unga lagöverträdare. I vissa fall har Polismyndigheten redan i dagsläget en sekretessbrytande underrättelseskyldighet till socialtjänsten eller till vårdnadshavare då personer under 18 år misstänks för brott. Exempelvis så har Polismyndigheten en skyldighet att omedelbart underrätta vårdnadshavaren eller annan som svarar för den unges vård och fostran, om någon som inte fyllt 18 år är skäligen misstänkt för brott. Det följer av 5 § lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL. Polismyndigheten har också en skyldighet att genast underrätta socialnämnden om en person som inte har fyllt 18 år är misstänkt för brott som kan leda till fängelse enligt 6 § LUL.

Sekretess hindrar alltså i många fall Polismyndigheten från att lämna uppgifter om brott som begås av unga personer till socialtjänsten. I de fall där Polismyndigheten har en underrättelseskyldighet till socialtjänsten eller vårdnadshavare, är det redan i dagsläget tydligt i lag föreskrivet att detta ska göras genast eller omedelbart.

I övrigt är det en resursfråga för Polismyndigheten att ta ställning till.

Västerås 2019-03-05

Kristina Holgersson
chef lokalpolisområde

kristina.holgersson@polisen.se

Inför 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga

Enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) är det vanligare att människor begår brott i unga år, något som positivt nog minskat sedan 2007. Den vanligaste typen av brott som unga gör sig skyldig till är stöld eller snatteri, även om grövre brott som till exempel våldsbrott och skadegörelse ofta förekommer. Exempelvis så är den problematik som vi ser i utanförskapsområden med bilbränder, attacker mot blåljuspersonal samt mindre upplopp ofta kopplade till ungdomar och unga vuxna.

För att undvika att ungdomar fastnar i kriminalitet måste reaktionen från samhällets sida vara snabb. Särskilt om det handlar om grova brott. Desto tidigare familj, myndigheter och kommunen ges möjlighet att agera, desto större är möjligheterna att lyckas vända utvecklingen för den unge.

Från kommunernas sida handlar det framförallt om att socialtjänsten måste jobba snabbt och proaktivt. Moderaterna föreslår därför nu att Västerås stad inför en 24-timmarsgaranti för ungdomar som begår brottsliga handlingar. I praktiken innebär det att socialtjänsten, tillsammans med polis, ska kontakta den unges föräldrar och/eller vårdnadshavare inom 24 timmar efter det att han eller hon har gripits för brott. På så vis har staden möjlighet att i ett tidigt skede bistå med hjälp till den unge själv, samt dennes familj.

Med anledning av ovanstående föreslås därför kommunfullmäktige besluta:

Att det införs en 24-timmarsgaranti inom socialtjänsten för unga som begått brott. Det vill säga ett "varningssystem" där socialtjänsten tillsammans med polis ska kontakta den unges föräldrar och/eller vårdnadshavare inom 24 timmar efter det att han eller hon har gripits för brott.

Västerås 2017-10-04

Elisabeth Unell (M)